

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/162/2016
Identifikačné číslo spisu:	8706208856
Dátum vydania rozhodnutia:	25.05.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:8706208856.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ H. K., bývajúceho vo Y. a 2/ J. K., bývajúcej vo Y., obaja zastúpení JUDr. Margitou Budzíkovou, advokátkou so sídlom v Poprade, Námestie sv. Egídia 95, proti žalovaným 1/ J.W., bývajúcemu v R. a 2/ G. T., bývajúcemu v T., zastúpenému Čibrik & Blazsek advokátska kancelária s.r.o., v mene ktorej koná Mgr. Róbert Čibrik, advokát so sídlom v Šali, Hlavná 14, o zaplatenie 49 790,88 € s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 11 C 150/2006, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2013 sp. zn. 8 Co 180/2012, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Prešove z 28. novembra 2013 sp. zn. 8 Co 180/2012 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 31. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 84/2014 a s uznesením Krajského súdu v Prešove z 29. februára 2016 sp. zn. 8 Co 71/2015 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 28. novembra 2013 sp. zn. 8 Co 180/2012 I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) z 13. septembra 2012 č. k. 11 C 150/2006-325, ktorým súd prvej inštancie návrh žalobcov o zaplatenie sumy 49 790,88 € s príslušenstvom zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej; II. vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie. Odvolací súd v odôvodnení uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie. Konštatoval, že súd prvej inštancie správne zistil, že plnenie žalobcov veriteľom žalovaných 12. júna 2006 bolo plnením z kúpnej zmluvy, ktorou žalobcovia od veriteľov žalovaných odkúpili nehnuteľnosť - rodinný dom súp. č. XXX, postavený na parc. č. XXX/XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 567 m². Ustálil, že takéto plnenie nebolo plnením smerujúcim k uspokojeniu veriteľov žalovaných zo založenej veci a tento záver nebolo možné vyvodiť zo žiadnych skutočností uvádzaných v odvolaní žalobcov. Poznamenal, že so záverom žalobcov, že záložné právo de iure mohlo zaniknúť až peňažnou náhradou zaplatenou žalobcami veriteľom žalovaných 12. júna 2006 a že len týmto momentom je možné považovať nárok veriteľov žalovaných za uspokojený, sa nestotožnil. Odvolací súd preto v zmysle § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

2. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia 1/, 2/ (ďalej aj „dovolatelia“),

dôvodnosť ktorého odôvodnili ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Mali za to, že odvolací súd a rovnako aj súd prvej inštancie, sa bez náležitého zistenia právnej a skutkovej otázky nevysporiadali dostatočne s tvrdením žalobcov, ktoré uplatnili tak v priebehu konania, ako aj v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam navrhli, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Žalovaní 1/, 2/ sa k dovolaniu žalobcov 1/, 2/ písomne nevyjadrili.

4. Okresný súd Poprad uznesením z 10. februára 2014 č. k. 11 C 150/2006-351 v spojení s opravným uznesením zo 17. marca 2014 č. k. 11 C 150/2006-364 uložil žalobcom 1/, 2/ povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému 2/ náhradu trov konania vo výške 3 691,88 €, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu; žalovanému 1/ náhradu trov konania nepriznal a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Na odvolanie žalobcov 1/, 2/ Krajský súd v Prešove uznesením z 31. októbra 2014 sp. zn. 8 Co 84/2014 zrušil uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením s výnimkou výroku o nepriznaní náhrady trov konania žalovanému 1/ a náhrady trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovaným 1/ a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Okresný súd Poprad uznesením z 15. januára 2015 č. k. 11 C 150/2006-373 náhradu trov konania a náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznal. Na odvolanie žalovaného 2/ Krajský súd v Prešove uznesením z 29. februára 2016 sp. zn. 8 Co 71/2015 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie a vyslovil, že žalovaný 2/ nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcom sa ich náhrada nepriznáva.

6. Dovolanie žalobcov 1/, 2/ bolo podané 11. februára 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, zákona č. 160/2015 Z.z. (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, zastúpená advokátom, bez nariadenia dovolacieho pojednávania dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

8. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016 (11. februára 2014), t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), dovolací súd postupoval v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 470 ods. 2 CSP a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 238 O.s.p.

9. Podľa § 236 ods. 1 O.s.p. bolo možné dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu bola upravená v § 237 a § 238 O.s.p. S prihliadnutím na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či postupom (rozhodnutím) odvolacieho súdu nedošlo k odňatiu možnosti žalobcov 1/, 2/ konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.).

10. Na vady konania, ktoré sú uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p., je dovolací súd povinný prihliadať bez ohľadu na to, či ich dovolateľ uplatnil alebo neuplatnil (viď § 242 ods. 1 O.s.p.).

11. V zmysle článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo a verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávisle a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. V zmysle článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednávania veci pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jeden zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť jej protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

12. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k

vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozri aj rozsudok ESĽP vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Niderst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

13. Právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie. Pritom nie je podstatné, či podľa názoru odvolacieho súdu ide o podanie skutkovo a právne významné alebo bezvýznamné, pretože túto skutočnosť posudzuje výlučne druhá strana konania. Každá strana musí mať možnosť nielen predložiť dôkazy a argumenty, ktoré považuje za nutné na to, aby jej požiadavky uspeli, ale aj zoznámiť sa s každým dokladom a pripomienkami predloženými súdu a účely ovplyvnenia jeho rozhodnutia a vyjadriť sa k nim. Kontradiktórny spor znamená možnosť strany popierať (contra dicere) požiadavky a argumenty druhej strany a právo na to, aby vypočuli jej argumenty a návrhy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 31/2016, III. ÚS 32/2015, I. ÚS 276/2016, I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013).

14. Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že k odvolaniu žalobcov 1/, 2/ (viď č. I. 330 spisu) sa písomne vyjadril žalovaný 1/ podaním doručeným súdu prvej inštancie 6. decembra 2012 (č. I. 336 spisu), žalobcovia 1/, 2/ ale nemali možnosť sa o ňom dozvedieť a prípadne sa k nemu aj vyjadriť, lebo súd im toto vyjadrenie žalovaného 1/ nedoručil. Opomenutím doručenia tohto vyjadrenia žalobcom 1/, 2/ došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru a tým k odňatiu ich možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

15. Vzhľadom na uvedenú vadu konania majúcu za následok, že žalobcom bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a súvisiace uznesenia odvolacieho súdu o trovách odvolacieho konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

16. O trovách pôvodného aj dovolacieho konania bude rozhodnuté súdom v novom rozhodnutí (§ 453 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.